

imperfecti: *Cum primum laudatur in ea (Rutha)? dilectio generis Israel? aut simplicitas? aut fides?* Dilectio quidem generis Israel, quia sic desiderabat suscipere filios ex semine Israel, et una fieri ex populo Dei. Si enim communicationem viri desiderasset quasi puerla lasciva, aliquem juvenum potius appetisset. Quoniam autem non lascivae sue, sed religioni satisfacere cupiens fuit, familiam potius sanctam elegit, quam juvenem atatem. Simplicitas autem, quia ultrone sub pallium ejus ingressa est, nec cogitavit ne fortè sperneret eam, quasi vir justus lascivam pulchram, aut ne deluderet eam, et quod gravius erat, contemneret delusam, sicut faciunt multi; sed obaudient facta sororis sue consilii fidenter credunt, quod prosperatus fuerat Deus actum ipsius, sciens conscientiam suam, quia non libido ad hoc eam compulerat, sed religio erat hortatrix. At

Oppones: Ipse S. Ambrosius loc. cit. de hoc facto Ruth ait, *id non sine pudore et horrore posse legi: ergo Ruth non potest excusari.* Resp.: Hic S. Peter hoc dicit quidem, si historia Ruth precisè secundum litteram, et secundum depravatum communemque hominum morem, quo talia fieri solent, intelligantur; non autem si Noëmi et Rutha dicta et gesta secundum finem bonum et rectum, secundum quem dicta et gesta sunt, alias circumstantias haud prohibitas considerantur. Verba enim S. Patris loc. cit. sunt hec: *Historia (Ruth) simplex, sed alter mysteria. Aliud enim gerebatur, aliud figurabatur. Nam si secundum litteram sensum torqueamus, propè quidam pudor et horror in verbo est, si ad communitione corporeæ consuetudinem sentientem intelleguntque referamus. Designabatur autem futurus ex Iudeis (ex quibus Christus secundum carnem), qui proximi sui, hoc est, populū mortui, semen, doctrinæ coelestis semine suscitare.*

Instabis: Quandò Ruth obsecuta consilio Noëmi, ad pedes Booz dormientis adrespsit, cum rogavit, c. 3, v. 9, *ut expandere pallium tuum super famulam tuam.* Quid est haec aliud, quam allucere ad fornicationem? — Resp.: Haec non fuit invitatio ad fornicandum, sed modesta verecunda petito conjugii. Unde verba illa: *Expande pallium tuum super famulam tuam, Paraphrasis Chaldaica ita verit: Vocetur nomen tuum super ancillam tuam, ad accipendum me in uxorem.* Erant nimis verbâ illa, *expandere pallium,* etc., quoddam proverbium, quo Ruth implorat Booz protectionem ac tutelam, non qualemcumque, sed maritalem, que uxori à marito debetur. Apud Judeos enim, cum sponsus fidem promittit, sponsus partem vestimentum sui solet imponere sponsō; quod Vatablus, Serarius, Tirinus aliqui interpres (1) studiosè observant. Itaque Ruth non procaciiter et lascivè se in-

(1) In eundem libri Ruth locum.

sinvavit in thorum dormientis sed modestè, ac ingenuè rei justissima desiderium ostendit. Cum enim panperima esset, ac omnibus relicis exultatum venisset, et primi sui mariti Mahalonis jam defuncti semen per novum matrimonium cum illius propinquo initum resuscitandum esset; ejus partes erant, ut conjugium cum Boozo Mahalonis propinquo et viro divite sibi procuraret. Etsi ergo hic aites intercesserint, ac leonina, nil aliud tamen præter nuptias secundum legem inuenias, spectabatur. Lictum autem est, ut docet S. Thomas (1), hujuscemodi quibusdam signis et honestis significacionibus ad matrimonium incedundum invitare. Sed

Inquies: Adjuncta et loci, et nocturni temporis, etc. debuisse suspicionem periculi movere. — Resp.: Noëmi, ut jam supra indicavimus, cum atatem grandevam, cum Rutha virtutem et continentiam sumum reputans, tuto sperare potuit, consilium suum honestè executioni dandum.

Diccs: Saltem in eo peccarunt Noëmi et Ruth, quod illi susterit, haec verò illius suauis matrimonium petierit cum Boozo incedendum, cum tamen alius propinquor esset, qui juxta legem (2) habebat ius incedendi matrimonium cum Rutha, ad resuscitandum semen defuncti Mahalonis primi Rutha mariti. Cum enim Ruth a Boozo nuptias petisset, iste ultrò fassus est esse alium propinquuorem, qui jus haberet eam ducendi, dicens, Ruth. 5, 12: *Nec abuso me propinquum, sed est alius me propinquior.* Ad haec replicant insignis interpres Serarius (3) respondet ac dicit, hanc alterius maiorem propinquitatem tunc ignorasse Rutham, ipsamque fortassis Noëmi. Vel si eam sciebat hec, ejus tamén haud memor erat; vel si erat, prævidebat id quod comprobavit eventus, cap. 4, 6, eam alterius illius propinquu vel duritiam vel fastum esse, ut, etiam si pateretur, recusaret tamē et aspernaret pauperculæ Ruth conjugium. Ita Serarius. Addi potest, quod Noëmi præterea crediderit, illum alterius propinquum Boozi reverentia facilimè inducendum, ut cederet jure suo.

Corollarium. Expensa tota Ruthae et Noëmi historia luculentè clarescit, ab eis omni sapienter, temperanter et ad leges honestas hic dicta et gesta esse; quamvis carnalibus, si adolam litteram attendant, alter appareat. Paucis: *Quemodmodum castis omnia casta, ita impudicis philosophis sunt omnia impudica (1).*

(1) 2-2 quest. 154, a. 4, et quest. 169, a. 2.

(2) Deut. 25, 5; vide etiam Bonfrerii Commentar. in hunc locum.

(3) In l. Ruth. c. 5, quest. 9.

(4) *Votairis*, quo spureo rem scriptorem vix apud Ethnices inveui, indicat in *Lexico Philosophico, art. Ezechiel*, etiam verba communissima, quibus in libro Ruth, cap. 4, v. 15, res matrimonii indicatur. Vide Cl. Guenée, *Lettres de quelques Juifs*, etc., tom. 1, pag. 135 et 146, edit. Par. an. 1821.

Pars iii.

LIBRI IV REGUM, II PARALIPOMENON, ET II ESDRAE.

Ne turberis, dilecte, neque potes sacram Scripturam sibi ipsi alicubi adversam: sed disce potius dictorum veritatem, et tenens diligenter illius doctrinam, obtura aures illis contraria dicentibus. (S. Chrysostomus, homil. 4 in GENES.)

SECTIO I.

DE QUATUOR LIBRIS REGUM.

Quisnam horum librorum auctor fuerit, certò non constat. Communis ferè sententia est, liberum primum a Samuel esse conscripsum usque ad caput 23, ubi de ipsius morte agitur; ab hoc autem loco usque ad finem libri secundi auctores esse Nathan et Gad Videntes, id est, Prophetas; tertii vero et quarti libri Esdras, vel Jeremias. Alii, inter quos est Sanctius (1), putant, reges Israel et Juda habuisse, qui quod singulis diebus dignum videbatur publica memoria, in annales referunt; Ezechiam vero regem, aut eo juvente alios ex his annalibus concinnasse se in ordinem redigisse hanc regum historiam, prout hodie in 4 libris Regum extat. Porrò, ex quatuor hisce libris, priores duo ab Hebrewis vocantur *liber primus* et *secundus Samuels*, haud dubiè, quia Samuel est libri primi auctor; posteriores vero duo libri, qui a nobis nominantur *liber tertius* et *quartus Regum*, ab Hebrewis vocantur *liber primus* et *secundus Regum*. Ceterum synopsis horum quatuor librorum est sequens. Liber 1, capitibus triginta et uno, describit vitam Heli Pontificis, virtutes et gesta Samuels, electionem Saulis, gesta Davidis et Jonathae. Liber 2, capitibus viginti quatuor, recenset acta Davidis jam regis. Liber 3 et 4 prosequuntur historias regum usque ad captivitatem Babyloniam, nimurum à Salomonis usque ad Sedeniam et Osce, illum Juda, Iudee Israels reges ultimos. Complectuntur autem liber tertius capita viginti et duo; liber vero quartus capita viginti et quinque.

CAPUT PRIMUM.

De libro 1 Regum.

1. Queres I: *Quomodo Elcana, 1 Reg. 1, 1, dici possit Ephraitem, quasi ex tribu Ephraim oriundus; cum tamen 1 Paral. 6, 36, aperte dicatur fuisse ex tribu Levi?* Resp.: Vir Ephraitem vocatur Elcana, non quod genus duxerit ex tribu Ephraim (nam erat ex tribu Levi), sed quia habitavit in monte Ephraim, et in civitate leviticâ Ramâ (2), sitâ in tribu Ephraim, natus erat et educatus. Quo modo in Actis Apostolorum, cap. 2, multi Judei appellantur *Cretes, Arabes*, etc., cù solùm de causa, quod in Cretâ, Ara-

(1) Proleg. I in libros Regum.

(2) Ut hoc melius intelligatur, notandum est, quod tribus Levi in divisione Chaldaicæ non accepterit sordem propriam, uti ceterae tribus, sed per eas sparsa sit, adeoque in his sua habuerit oppida, inter quae erat Ramâ. Vide Cornel. à Lap. Commentar. in 1 Reg. 4, 1.

(1) Commentar. in 1 Reg. 2, 32.

(2) Vide Cornel. à Lap. Comment. in 1 Reg. 2, 50.

(3) 1 Reg. 7, 5. — (4) 1 Reg. 24, 4.

(4) Lev. 16, Josue 22, 10 et 18.

viris sanctitate spectatissimis id ex speciali dispensatione et privilegio induitum legimus, ut, exempli causa, Gedeoni (1), Manue (2), Davidi in area Areuna Iebusaei (3), Elie in Carmelo monte (4), in quibus locum non habebat ratio legis id vestimentis, pita, pericula idolatrie, cum essent viri pietatis et sanctitatem morum conspicui. Atque idem censendum est etiam de Samuele. Ita Abulensis, Cajetanus et Serarius.

4. Quares IV: *Quomodo Samuel inter judices populi Israelitici Badan ponere potuerit, 1 Reg. 12, 11, dicens: « Misi Dominus Jerobahl, et Badan, et Iephite, et Samuel, et eruit vos de manu inimicorum vestrorum; et cum tamen nullus inter dictas sciatur, badan nomine?*

Resp. Hoc loco nomine Badan vel, ut in hebreo est, *Badan* intelligunt Barac, ut habet textus græcus 70 Interpretum, vel Samson, ut habet textus chaldaeus, vel Jair ex tribu Manasse, qui viginis duobus annis Israelitæ indicavit (5), ut existimat Calmet (6). Neque enim in Scriptura frequens est, quod una eademque persona habeat plura diversa nomina; adeoque illo Jair potuit alio nomine vocari Badan, sicut Gedeon alio nomine vocatus est Jerobahl (7), prout ipsum etiam hoc ipso loco (8) Samuel nominat.

5. Quares V: *Nun verisimile sit, quid Saul tam enorme exercitum habucrit, qualis, 1 Reg. 11, 8, his verbis: « Et recensuit eos in Bezech; fueruntque filiorum Israel trecenta milia, » describatur? Antequam respondemus, observa, quid D. de Voltaire (9) respondet, nec die prelii ensis aut lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule et Jonathâ, inventa est, excepto Saile et Jonathâ, filio eius, prout in Scripturâ (2) expressè legitur; quomodo aut quibus armis Saul Ammonitis aliosque Israelitæ hostes (5), et Jonathas (4) Philistinorum superare potuit?*

Resp. Non dicit Scriptura, quines Israelitæ ensibus et lanceis caruisse, sed tantum sexcentos illos viros qui erant cum Saile (5). Erant autem multi alii Israelitæ, qui venerant ad pugnam, scilicet illi, qui prius erant cum Philistinis, ascenderuntque de terra eorum (6) ut se Israelitæ associarent, omnesque qui se primit absonderant in monte Ephraim (7). Præterea, si legatur totus contextus capitulorum 15 et 14 libri primi Regum, apparet, valde verisimile esse, sexcentos illos viros fuisse plorosque ex Gabâa, quia illis cum Saile communis erat patria. Gabatae autem ad pugnandum non indigebant ensibus et lanceis, sed fundi plorium valebant (8), ita ut hujus potissimum adminiculatio ferme adversus universum Israel al-

Resp.: Numerorum ter centum millium militum in exercitu Hebreorum loc. citato nihil est exaggeratum. Hebrei enim iam tum, cum Jordancem transirent, innumerabilem populum confluabant. Præterea notandum, quod ille populus non habuerit specialiter conductum et exercitatum militem (sicut nostris tempore).

(1) Jud. cap. 6.

(2) Jud. cap. 15.

(3) 2 Reg. 24, 25.

(4) 3 Reg. 18, 19, etc.

(5) Jud. 10, 3.

(6) Comment. in 1 Reg. 12, 11.

(7) Jud. 6, 52.

(8) 1. Reg. 12, 11.

(9) Vide Cl. Weissenhach, tom. 2, *Nova forma Theologie Biblica*, quest. 11, pag. 52.

(10) Nempe, ut ait Scriptura in Reg. 15, 19, etc.: *Faber ferrarius non inventebatur in omni terra Israel; caverant enim Philistini, ne forte facerent Hebrei gladium, aut lanceam. Descendebat ergo omnis Israel ad Philistinum, et exciceret unusquisque vomerem suum, et ligomen, et securum, et sarculum. Retuse laque erant acies vomerum et ligomen, et tridentum, et securum, usque ad stimulon corrigendum: cumque venisset dies prælii, non inventus ensis et lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule et Jonathâ, excepto Saile et Jonathâ, filio eius.*

ribus fieri solet, sed proclamato semel bello, omnes ferendis armis idonei confluebant; ubi quisque, quod obivimus, aptumque erat ad hostes vulnerandos, arripuit. Neque enim præsca illa secula componere debemus cum nostris, ubi ipse Deus bella in artem rededit. Ceterum qui plura de re militari veterum Hebreorum scire cupit, legal Calmeti dissertationes duas de militiâ Hebreorum. Taceo alios, qui hæc de re scripserunt.

Neque dicas: *Limes duodecim tribuum in Palestina nimis angusti videntur ad tota milia militum capienda. Nam si sola urbs Theleæ in Ægypto per singulas centum portas suas, ut Pomponius Mela (1) narrat, eodem tempore decem milia armorum, adeoque integrum millionem militum emittere potuit, cur non tertiam hijs partem denus universo Palestina? Item, si Londini incole numerantur circiter 900,000, Parisis 800,000, etc., cur in tota Palestina non inventi fuerint 500,000, qui ferendis armis idonei erant?*

At inquires: *S in omni terra Israel, non inventebatur faber ferrarius, qui Israelitæ arma cuderet et suppeditaret, nec in die prelii ensis aut lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule et Jonathâ, inventa est, excepto Saile et Jonathâ, filio eius, prout in Scripturâ (2) expressè legitur; quomodo aut quibus armis Saul Ammonitis aliosque Israelitæ hostes (5), et Jonathas (4) Philistinorum superare potuit?*

Resp. Non dicit Scriptura, quines Israelitæ ensibus et lanceis caruisse, sed tantum sexcentos illos viros qui erant cum Saile (5). Erant autem multi alii Israelitæ, qui venerant ad pugnam, scilicet illi, qui prius erant cum Philistinis, ascenderuntque de terra eorum (6) ut se Israelitæ associarent, omnesque qui se primit absonderant in monte Ephraim (7). Præterea, si legatur totus contextus capitulorum 15 et 14 libri primi Regum, apparet, valde verisimile esse, sexcentos illos viros fuisse plorosque ex Gabâa, quia illis cum Saile communis erat patria. Gabatae autem ad pugnandum non indigebant ensibus et lanceis, sed fundi plorium valebant (8), ita ut hujus potissimum adminiculatio

(1) L. 1, cap. 9. Idipsum refert etiam Lexicon Univers. Lipsiens., tom. 45, pag. 472, addens, quod haec Theba Ægyptie graece etiam dicantur *Extructores (Hecatompolis)*, id est, Urbs centum portarum. Dicit: *Theba Ægyptia*. De his enim solis hic loquimur, non verò ab aliis urbibus Theba dictis. Sic alia sunt Theba Boeotia in Graecia, etc.

(2) 1 Reg. 15, 19 et 22.

(3) 1 Reg. 14, 17.

(4) 1 Reg. 15, 5; item 1 Reg. 14, 15 et 14.

(5) 1 Reg. 15, 15, 19 et 22.

(6) 1 Reg. 14, 21.

(7) Ibidem, 22.

(8) Unde de habitatoribus Gabâa Jud. 20, 16, legimus: *Septingentis erant viri fortissimi, ita similibus ut dextra præstabant, et sic fundis lapidis ad certum incibant, ut capitulum quoque possent percurrere. Porro haec armorum species (nempe fundis), in qua Israelitæ maxime excellebant, cetera hostium arma ad vim inferendam parata, in manu ferme efficiebant. His enim usus esse non poterat, nisi cum manus communis consererentur.*

quadam (1) egregie obstinenter. Unde non improbable est, eos alia armorum genera neglexisse: quemadmodum postea David cum Goliatino pugnaturos. Certe etiam pugnatores illi egregii, qui Davidem à Saide fugientem comitabantur, non nisi ex singulari perillâ faculandi, ac torquendi utraque manu fundam commendantur (2). Vel etiam dici potest, quod Israelitæ cum Saule et Jonathâ adversus Israelitæ hostes pugnantes, quamvis caruerint ensibus et lanceis, habuerint tamen prater fundas et arcus alia armorum genera, aut rustica etiam instrumenta, vomeres, ligones, secures, sarculos; prout indicat ipsa Scriptura, dum post illa verba (3): *Porr̄ faber ferrarius non inventebatur in omni terra Israel. Caverant enim Philistini, ne forte facerent Hebrei gladium aut lanceam, immidiate (4) subiit. Descendebat ergo omnis Israel ad Philistinum, ut exciceret unusquisque vomerem suum, et ligomen, et securum, et sarculum. Poterant ergo his et similibus instrumentis obvios, quae sep̄ erant prisorum arma, aduersus Israelitæ hostes pugnare; ac fortè ea igne liquido aliquando confabunt in perficas, pugiones et gladios, sed rudes et impolitos; fermè sicut Sangar judex (5) vomere aratri occidit sexcentos Philistinios, vel sicut Hebrei insignem victoriam de Sisara retulerunt, etiam si ne clypeo, nec hastam haberent (6). Denique, etiam si maxima pars Israelitæ, qui ibant cum Saule, ad initium inermes fuissent, postea tamen occuparent arma multa Philistinorum, que ab illis fuisse relicta Israelitæ subito irruerunt. Videntes enim Philistinai quasi viginti viros è suis in media parte jugerū a Jonathâ et armiger eis occiso, obstuprè, et huc illic diligentes, in ista perturbatione seipsos motu cede interfecerunt (7), multique ex his teste Josepho (8) arma in via reliquerunt, ut fundis sibi per fugam conservarent.*

(1) Jud. 20, 16 et seqq.
 (2) 1 Paral. 12, 1 et 2; ubi dicitur: *Hil quoque venierunt ad David in Siceleg, cum adiutor fugeret Saile, filium Cis, qui erant fortissimi et ergeri pugnatores, tendentes arcum, et utraque manus fundis sata jacientes, et dirigentes sagittas.*
 (3) 1 Reg. 15, 19. — (4) Ibidem, 20.
 (5) Jud. 5, 31.
 (6) Sic enim Deborah et Barac in suo Cantico post illam victoriam cœcinerunt, Ibid. 5, 8: *Nova postea bellum in exercitu Israelitæ, cum adiutor fugeret Saile, clypeus et hastæ si apparuerint in quadraginta milibus Israel: hoc est, non apparuerint in quadraginta milibus Israel: sive, in toto exercitu Israel nec hastæ erat, nec gladius; sed debuerunt Israelitæ armari fusibus, ligonibus, vomeribus, et quasi inermes aduersus Saram prodire. Unde et soli Dœ, quo duci illi profligati sunt, omnis victoria et triumphus debetur; prout hunc locum exponit Tirinus cum aliis. Is ipsæ interpres ad initium sui tom 1, de idiomatis linguis cœrætate et grecæ in Scripturâ occurreribus, observ. 15, nota, quod particula apud Hebreos subinde significet non sicut in textu paulo ante allato. Sic etiam 5 Reg. 17, 1, Elius dixisse narratur: *Vicit Dominus... si erit omnis his ros et phœnix, nisi justa oris mea verba, h. c., non erit ros et phœnix, nisi, etc. Et Ibi. 22, 14: Si dimittetur iniquitas huc, etc., h. e., non dimittetur. Et Psalm. 94, 11: Juravi in tria mea: Si introibunt in regnum meum, h. e., non introibunt in regnum meum.**

(7) Ibidem, 22.
 (8) 1 Reg. 14, 16 et 20.

(9) L. 6 Antiq. c. 7.

Corollarium: Ex his sapientis lector facile colligit, quid anonymo illi incredulo, de quo infra, quest. XVI, num. 17, mentio rediit, respondentum sit dum in suo scripto ad D. Joannem Christoph. de Zehesing dato ita inquit: *Si nullus faber ferrarius in omni terra Israel tunc inventus est, qui Israelitæ arma cuderet, et Israelitæ omnibus armis exuti erant, unde tam citò nullia ensim (nempe pro armardis trecentis milibus Israelitarum) suppeditata sunt? Hoc plane mirum. D. Nonnote demonstrare debuisset, quod Judæi fabri ferrarii feliciter ex hostili captiuitate evaserint, vel quid rex Israel exteris fabros ferrarios adscriverit, quod tamen ne strum ostendat. Verum neutrum necesse est, ut ostendatur, prout ex nostris observationibus supra aliata facile cuilibet patet.*

6. Quares VI: *Quomodo solus Jonathas et armiger eius, 1 Reg. 14, 14, potuerint percutere viginti Philistinios, cum tamen hi eos, ibid. 11, viderint adventantes?*

Resp. Jonathas et armiger eius non ascenderunt ex illa parte, ubi a Philistinis conspecti sunt, sed ex aliquâ alia parte, ut cum Josepho (1) Menochius, et nonnulli sentiunt; et hec quidem gesta sunt, ut idem Josephus narrat, dilatâcâ dum homines adiutu solent esse sorpiti. Philistinai autem inopinatim hunc ascendunt videntes contrerunt sunt nimis, ita ut pra stupore efficerent immobiles instar lapidum, et facile à Jonathâ etiam armiger acceleratis ieiunis occidi posset; quid indicat Scriptura (2) dicens: *Et factum est miraculum in castis, sive ut textus græcus septuaginta Interpretum habet: Et factus est stupor in castis, ita quidem, ut Philistinæ videntes duos viros tantam stragam edere, putarint omnes hostes super se irreri, ac in tantum perturbati sint, ut metu excascati, et (ut Josephus narrat) sole nondum plenè orto se invicem non cognoscerent, sed socios suos putarent esse hostes, ac proin mutua cede sensi lanarent; fermè sicut in bello, quod gesuit Gideon contra Madianitas, contigit (3). Fuit autem haec consternatio prorsus extraordinaria, et ut Cornelius à Lap. aliisque contendunt) à Deo Philistinæ singulariter immissa. Probandi id ex eo, quia sacer textus in fine versus supra citati (4) repetit, hoc fuisse miraculum, et quidem quasi à Deo.*

(1) L. 1, cap. 9. — (2) Ibidem, 14, 15 et seqq.
 (3) 1 Paral. 12, 1 et 2; ubi dicitur: *Hil quoque venierunt ad David in Siceleg, cum adiutor fugeret Saile, filium Cis, qui erant fortissimi et ergeri pugnatores, tendentes arcum, et utraque manus fundis sata jacientes, et dirigentes sagittas.*
 (4) Ibidem, 22.
 (5) 1 Reg. 14, 15.
 (6) Sic enim Deborah et Barac in suo Cantico post illam victoriam cœcinerunt, Ibid. 5, 8: *Nova postea bellum in exercitu Israelitæ, cum adiutor fugeret Saile, clypeus et hastæ si apparuerint in quadraginta milibus Israel: hoc est, non apparuerint in quadraginta milibus Israel: sive, in toto exercitu Israel nec hastæ erat, nec gladius; sed debuerunt Israelitæ armari fusibus, ligonibus, vomeribus, et quasi inermes aduersus Saram prodire. Unde et soli Dœ, quo duci illi profligati sunt, omnis victoria et triumphus debetur; prout hunc locum exponit Tirinus cum aliis. Is ipsæ interpres ad initium sui tom 1, de idiomatis linguis cœrætate et grecæ in Scripturâ occurreribus, observ. 15, nota, quod particula apud Hebreos subinde significet non sicut in textu paulo ante allato. Sic etiam 5 Reg. 17, 1, Elius dixisse narratur: *Vicit Dominus... si erit omnis his ros et phœnix, nisi justa oris mea verba, h. c., non erit ros et phœnix, nisi, etc. Et Ibi. 22, 14: Si dimittetur iniquitas huc, etc., h. e., non dimittetur. Et Psalm. 94, 11: Juravi in tria mea: Si introibunt in regnum meum, h. e., non introibunt in regnum meum.**

(7) Ibidem, 22.
 (8) 1 Reg. 14, 15.
 (9) 1 Reg. 14, 15, ubi sic dicitur: *Et factum est miraculum in castis, per agros; sed et omnia populus statuonis eorum (Philistinorum), qui iterant ad præludium, obstupit, et confundebatur est terra, et accidit quasi iniquitas huc. Vide Sanctum Commendat, in linea locum.*

Denique Josephus (1) addit adhuc aliam circumstantiam, ex qua facile intelligi potest, quod Jonathas epiusque armiger viginti Philistinorum interfecerint, nempe sotios.

7. Quæres VII: An Propheta Samuel regimen despotum tyrannorum approbaverit, dum, 1 Reg. 8, 11 et seqq., ius regis ita descripsit: « Hoc erit ius regis, qui imperatur est vobis: filios vestros tollet, et ponet in curribus suis facientes sibi equos et precessores quadrigaram suarum... agros quoque vestros, et vineas, et olivetam optimo tollat, et debit servis suis. Sed et segetes vestras, et vinearum redditus addecentib; ut de cunctis et famulis suis. Servos euanos vestros et ancillas, et juvenes optimos et asinos auferet, et ponet in opere suo. Greges quoque vestros addecentib; vosque eritis ei servi... » Nomen Samuel hinc descriptione regis regis despotismum regum sollemnitatem approbat? Resp.: His verbis Samuelem nequaquam despoticum regum approbat, neque describit quid reges jure à Deo sibi dato possint, sed quid iuri patitio et usurpatio audeant, et prout Sanctius (2) ait, pro supremâ potestate quam habere se putant, contra naturae leges, et omnem humanitatem tyrannicâ decernant. Distinguendum nimis est (3) inter ius regium regum Hebreorum antiquum à Moyse intimatum, et Deo propito datum ac dictatum, et inter ius regium usurpatum magis, quam datum. Ius regium velut, ac à Deo datum, seu potius regule, que regi eligendo sunt observandæ, extant Deut. cap. 17, ubi v. 14 et seqq. Ita legimus: *Cum ingressus fuerit terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi et possederis eam, habitaverisque in illâ, et dixeris: Constituam super me regem, sicut habent omnes per circuitum nationes, eum constitues, quem Dominus Deus tuus elegit de numero fratrum tuorum. Non poteris alterius gentis hominem regem facere, qui non sit frater tuus. Cumque fuerit constitutus, non multiplicabis sibi eque... non habebit uxores plurimas, que afficiant animum ejus, neque argenti et aurum immensa pondera. Postquam autem sederit in solo regni sui, describet sibi Deuteronomium legis hujus in volumine, accipiens exemplarum a Sacerdotibus leviticis tribus, et habebit secum, legiteque illud omnibus diebus vita sua, ut discat timere Dominum Deum suum, et custodire verba et ceremonias ejus, quæ in lege praæcepta sunt. Nec eleveretur cor ejus in superbiam super fratres suos, neque declinet in partem dexteram vel sinistram, ut longo tempore regnet ipse, et filii ejus super Israel. Alterum ius usurpatum magis fuit, quam datum, Deoque irato et irritato non approbatum, sed permisum, quod Samuel verbis supra in objectione citatis (nimis 1 Reg. 8, 11 et seqq.) non tam dictat, quam presagitat. Ubi cùm Samuel ius regium proponit, sine dubio non loquitur de iure justo et legitimo. Longè enim hoc ab illo antiquiori iure discrepat; neque dum ait: *Hoc erit**

*jus regis, dicere voluit: Hoc erit verum et legitimum ius, sed duntaxat predicit: Hoc erit à regibus usurpatum ius. Non tamen idem Propheta de modo facto loquitur; nihil enim esse in eo singulare, cum injurias facere etiam privatis soleant; sed de tali facto, quod conjunctum erat cum obligatione subditorum ad non rebellandum, ut nihil superset, nisi ponenter ad Deum vindicante provocatio. Porro, quām gravia reges Hebreorum, hoc ius secuti, subdolis imposuente vestigia docuit Salomon, qui populum sic gravavit, ut eo defuncti principes populi ad ejusdem filium Roboam novum regem mox accurrerent, dicentes, 5 Reg. 12, 4: *Pater tuus durissimum iugum imposuit nobis; tu itaque nunc immissus paululum de imperio patrii tui durissimo, et de iugo gravissimo, quod imposuit nobis, et serviebas tibi. Nec filius leviora cogitabat, sed sic respondit inclementer et barbaræ, ibid., v. 14: Pater meus agravavit iugum vestrum; ego autem addam iugum vestro; pater meus occidit vos flagellis, ego autem occidam vos scorpionibus.**

Corollarium I. Ex descriptione juris regij à Samuele facta incredulè apud Cl. Bergier (4) pessimè et proorsus inepit inferunt, Scripturam veteris Testamenti contineant pérniciosas ac omni humanitate abhorrentes leges politicas. Neque enim Propheta ibi de legitimo et in jure nature ac positivo divino humanoque fundato regum iure, sed de illegitimo et tunc temporis a regibus gentium iniquè sumptuoso usurpatio loquitur, quos brevi postea Hebreorum reges imitati sunt. Hinc idem Propheta immediatè addit, 1 Reg. 8, 18: *Et clamabit die illâ à facie regis vestri, quem elegistis vobis; et non exaudiet vos Dominus in die illâ, quia petistis vobis regem.*

Corollarium II. Errat (ut mitissimè loquar) comes de Boulaïvilliers, dum M. Bossuet Meldensi episcopo dicam impingit, quid in suo opere, *Politica ex SS. literis extracta, inscripto, abutens sacro codice, nova vincula opprimentia dominum libertati apta fabricari*, fastuose ac durissime regum nimium quantum auxerit. (2). Errat, inquam, ille comes; nam Bossuetus in memoratio suo opere non fundat ius regum in usurpatio illo jure regio, quod Samuel loco supra citato 1 Reg. 8 describit, sed potius illud fundat in amore, quem omnes homines mutuo sibi debent, et in mutuis necessitatibus principum et subditorum (3). Præterea docet, et ex S. Scriptura probat, quod regia autoritas debeat esse paterna (4); quod principes ipsi legibus subjaceant (5); quod arbitrariorum et despoticum regimē sit barbarum ac detestabile (6).

8. Quæres VIII: An Samuel fuerit vir ambitiosus, et an idem petitio populi Israëlitici regem petentis ipsi dispergiter, quia previdit sic ius judicis super Israel sib

(1) Loc. cit.
(2) Commentar. in 1 Reg. 8, 11.

(3) Hanc distinctionem Jo. Corp. Dannaverus afferit et explicat in sua *Politica Biblica*, campano Blasius Ugolini, tom. 24 *Thesaur. Antiquit. sacrarum*, edit. Venet. 1761, col. 249 et 250, referit.

(4) Traité historique et dogmatique de la vraie Religion, tom. 6, chap. 5, art. 5, § 10.

(5) Encyclop. art. *Vinguierne*, ajouté p. 862.

(6) Politique tirée de l'Écriture sainte, lib. 1, art. 1.

(7) L. 5, art. 5.

(8) L. 4, art. 1, prop. 4.

(9) L. 8, art. 2.

filiisque suis adimendum? Resp.: Iniqua et vana est hac incredulorum suspicio Samuelem criminaatum, ac dicentium, idem tam tetris coloribus (1) eundem Prophetam ius regium descriptissime, ut populum a petitione regis averteret (2). Verum numquid Samuel ipsem (qui iuxta communem sententiam est auctor 1. 4 Regum) fatetur et asserit, se ex Dei iussu debuisse cedere voluntati populi regem petentis? *Dicit autem Dominus ad Samuelem*, 1 Reg. 8, 7 et 9: *Audi vocem populi in omnibus quæ loquuntur tibi, non enim te adiuvetur, sed me, ne regem super eos...* Nunc ergo vocem eorum audi, verumtamen contestare eos, et prædicare eis ius regis qui regnaturus est super eos. Ambitus et male contentus, quod substitutione eligendi regis ipsi regimene populi excludatur, talem confessionem de voluntate Dei obsecundandi petitioni populi non inserueris libro suo. Prædicti quidem Samuel Hebreüs, quām dura è futuro rege habent essent. Sed experientia tempore Salomonis et Roboami gravissima onera eis imponitum (3), item tempore Achab et Jezabelis, innocentis Naboth vineam iniuste occupandum, 3 Reg. 21, Inculenter ostendit utrum ipsius ipsius predictio fuerit falsa. Planè iniquum est, idem aliquem viluppare, quia prima previdit; et veritatem aperit prolocutus est. Præterea, cùm populum ponenti quid regem petierit, metuenter, ne eâ de causa à Peo puniatur, Samuel eundem sedavit et solatus est. *Dicit autem Samuel ad populum: Nolite timerre... nolite recedere à tergo Domini, sed seruite Domino in corde vestro... Et non derelinquet Dominus populum suum,* proper nomen suum magnum; quia jurauit Dominus facere voti sibi populum. Absit autem à me hoc peccatum in Dominum, ut cessem orare pro vobis, 1 Reg. 12, 20 et seq. Suntem haec verba hominis ambitionis aut inordinatae contristati, quod rege constituto regimene populi sibi quisque filius subtrahatur?

9. Quæres IX: *A. An fundata sit suspicio, quod Samuel Saulem non ex instinctu divino, sed ex compacto seu consentione cum eo pridem initâ regem elegrit, ex sp. regendo populo nisi ex voluntate et iussu suo (i. e. Samuels) acturum?* 2^a An Samuel Saulem necepsit regem domum redire jussit; ipse vero loco Saulis populum multis annis regere perrexerit, nono rege interim vitam privatam ducente? Resp.: Utrumque est vana suspicio, putidumque incredulorum (4) commentum. Quod enim Saul non ex conventione humana, sed iussu et voluntate Dei in regem electus unctusque sit, non solum clare dicit Scriptura, 1 Reg. 9, 16 et 17, sed etiam inde patet, quia cùm Samuel Saulem secretò in regem unxit, id se Dei iussu fecisse tripli signo Sauli dato, et accuratè implero confirmavit. *Et hoc tibi signum (dicebat Samuel ad Saulem recens unctum regem*, ibid. 10, 1, 9, *quia unxit te Deus in principem. Cum aberis hodie à me, in-*

(1) 1 Reg. 8, 11 et seqq.
(2) Esprit du Judaïsme, cap. 4, p. 69, Bible explique, pag. 294.

(3) Vide precedentem quest. 7.

(4) Esprit du Judaïsme, c. 4, p. 69, Morgan. t. 1, p. 293.

venies duos viros juxta sepulcrum Rachel in finibus Benjamin, in meridie, dicentem tibi: *Invento sunt asina, ad quas ieras perquirendas.. Cumque abierris inde, et ultra transieris, et veneris ad querendum Thabor, inventient te ibi tres viri ascendentis ad Deum in Bethel, unus portans tres hædos, et aliis tres tortas panis, et aliis portans lagenam vii..... Post hac venies in collen Dei, ubi est statio Phœstathinorum; et cùm ingressus fueris ibi in urbem, obiviam habebis gregem prophetarum descendentem de excelso, et ante eos psalterium et tympanum, et tibiā, et citharam, ipsorum prophætantes.... Itaque cum (Saul) avertisset humerum suum ubi abiuit a Samuele, immutauit et Deus cor ait, et venerant omnia signa hæc die illâ. Præterea, quod Saul non ex compacto cum Samuele into rex constitutus sit, etiam ex elucescit, quia sorte electus est ad regendum populum. Et applicuit Samuel, 1 Reg. 10, 20 et 21, omnes tribus Israel, et ecclisit sors tribus Benjamin. Et applicuit tribum Benjamin et cognationes ejus, et ecclisit cognatio Metri, et peruenit usque ad Saul, filium Cis. Denique si hæc electio fuisset calidum inventum Samuels, is haud dubiè stirpem suam pretulisset; jam vero sors cadebat, non super tribum Levi, ex quâ erat Samuel (1), sed super tribum Benjamin, ex quâ erat Saul. Neque diei potest, idem Samuelem non ex sua tribu, sed ex tribu Benjamin, constituisse regem ut motum populi non contenti sedaret. Nam Samuel jam prius Saulem secretò unxit in regem, in seculo populo; ergo causa, cur Samuel Saulem ad munus regis promoverit, non fuit motus populi, sed alia, nimur voluntas seu iussum Dei.*

At inquires: Si Saul jam ante iussu Dei fuit unctus in regem, superflua erat regis electio per sortem postea instituta. — Resp. cum Cornelio à Lap. (2), et dico: Samuel quidem jam ante ex Dei iussu Saulem unxit in regem, sed secretò; postea vero, ut eundem ad Deo electum toti populo ostenderet, sortem jecit instinctu Dei, qui Samuelei suggestis, se ita sortes has directurum, ut non in alium, quam in Saulum cadent. Prudenti consilio id fecit Deus, ne quis à Samuele, non à Deo electum Saulem ob privatam amicitiam, spes et commoda arbitraretur. Porro sors haec fuit divinatoria, sed à Deo suggesta, idemque licet.

Restat ut breviter ad alteram questionis partem, utrum Saul in regem unctus dominum redierit, ita voluntate Samuele, ibique multis annis privatam vitam duxerit, etc., respondeamus. Falsitas hujus asserti inde patet, quia Saul, postquam in regem electus est, non nisi uno mense (non vero multis annis) vitam privatam duxit. Nam postquam Saul neelectus rex abiit in dominum suum in Gabaa (4)... factum est quasi post mensem, ut Naas Rex Ammon voluerit viris Jaces

(1) Paral. 6, 33, vide etiam Cornel. à Lap. 4 Reg. 4, 4.

(2) Comment. in 1 Reg. 10, 20.

(3) Vide Cornel. à Lap. Comment. in Actor. cap. 1, et Jonce cap. 1, de sorte triplici.

(4) 1 Reg. 10, 26. Et 1 Reg. 11, 4.

Galaad eruere oculos dextros. Quo audito Saul cogebat exercitum, et cædebat castra Naas ad intercessionem : Hebrei vero applaudebant Sauli, eique regnum confirmabant in Galgalâ (1). Adde, quod etiam teste Josepho (2) Saul electus rex, uno tantum mense à regio munere abstinerit.

10. Queres. X : *An Samuel 1, Reg. 15, 22, 33, ex puro et laudabili zelo Saulen regum increperit, ac à Deo abjectum pronuntiari, eo quod ille capto rege Agag ex humanitate et misericordia percerpit?* Item : *An decuerit virum sanctum, qualis dicitur fuisse Samuel, miserum et captivum regem (ibid. 33) immisericorditer in frusta conciderit?* — Resp. Hec et similia dictiora ab incredulis (3) in Samuele ob hoc factum congesta virum cordatum, et solidè doctum minime movent. Nam imprimis tantum abest, ut Samuel ex inordinato et amaro zelo Saulen reprehendit, et potius, postquam ex Domino Saulis peccatum intellexit, vehementer contristans fuerit, et clamidat ad Dominum tota nocte (4), antequam ad objurgandum Saulen accederet; post factam vero objurgationem et declarationem, quod Saul a Domino reprobatus sit, abiit.... in Ramath.... a lugebat.... Saulen, quoniam Dominum penitebat quod constituerit eum regem super Israel (5). Amavit igitur Samuel Saulen ; nec ex inimicidio ira, aut spuria, sed justo zelo animatus, eum reprehendit, quod contra expressum Dei mandatum (6) non fuit delevetur Amalec, Agag regem, multaque prelata reservans. In ipso Saul fatus est se peccasse : *Dixitque Saul ad Samuelem : Peccavi, quia prevaricatus sum sermonem Domini et verba tua (7).* Porro nihil fuit indecens in eo, quod Samuel regem Agag in frusta conciderit, quia, ut Scriptura (8) clare ait, in frusta conciderit eum.... coram Domino, quasi sceleratum in victimam anathemas justitia divina sacrificans ; idque non ex sevitate, sed ex zelo justa vindicante (9), quemad zelum

(1) Ibidem, 44 et 15.

(2) L. 6 Antiq. Judaic., cap. 5.

(3) Bible expliquée, p. 310, seqq. Morgan, t. 1, p. 298.

(4) 1 Reg. 15, 11.

(5) 5 Reg. 54 et 35.

(6) 4 Reg. 15, 5 : *Nunc ergo vade, et percutte Amalec, et demoliere universa eius ; non parcas ei, et non concupiscas ex rebus ipsius aliiquid ; sed interfice à viro usque ad mulierem, et percuties atque laccentem, bœnum et ovem, camelum et asinum.* Vide etiam hanc in rem. Exod. 17, 8 et 14.

(7) 1 Reg. 15, 24.

(8) 4 Reg. 15, 33.

(9) Hinc, anquecum regem Agag in frusta concideret Samuel, dixit ad Iacob, 1 Reg. 15, 35 : *Sicut fecit absque libertate mulieris gladius tuus, sic absque libertate inter mulieres mater tua.* Præterea omnes Amalecite a Deo erant intercessione destinati, quia Israëlitæ ex Egypto per desertum ascendentibus restauerunt in Raphialem, et contra eum pugnarent. Unde Exod. 17, 34, dixit Dominus ad Moysen : *Scribe hoc monumenum in libro..... debeo enim memoriam Amalec sub celo.* Et iterum, 1 Reg. 15, 2 et 3, Samuel Prophetæ ad Saul ait : *Hec dicit Dominus exercituum : Recensu quacumque fecit Amalec Israel, quomodo restitui et ei in viâ, cum ascendere de Egypto. Nunc ergo vade et ter-*

etiam habuit Phinees occidens Zambrì Israelitam, et Cozbi mulierem Madianitidem (1) ; et Elias Prophetæ occidens sacerdotem Baal (2). Accedit, quod, quamvis hec verba Scripturae, in frusta concidit eum, intelligi Serarius cum aliis hoc sensu, quod Samuel propria manu occidit regem Agag ; tamen, ut Cornelius à Lap. (3) observat, Josephus ait id factum esse per alios iussu Prophetæ. Verba Josephi (4) sunt : *Post hac adductus est ad eum (Prophetam Samuelem) Agag rex Amalecitarum, qui, cum, à mortem AMARAB exclaimasset, audiuit à Propheta : Quemadmodum tu multis Hebreorum matribus, cassis eorum plenis, lamente et tumultu atlustri, ita regnum est ut ipse matri tue regnum afferas. Iustitiae cum ibidem in Galgalâ interfici, ipse vero reversus est Ramatham.*

11. Queres XI : *An Samuel fuerit vir seditus, et turbator in regno Israel, ac dissidiū inter regem Saul et Davidem auctor? Antequam ad hanc incredulorum calumnam respondeam, observo, quod si Samuele de pingant tamquam virum ambitiosum et seditusum, qui pro plenitudine potestatis sibi arrogat, regem crearet, et iterum depositur. Sic autem, Samuele id est Davidem occulit unixisse in regnum, 1 Reg. 16, 15, ut cœlum regni contra Saulen excaret quibus insidiis et machinis intellectus, Saul rex in profundis tristitiam seu melancholiam demersus sit ; Samuele vero in nomine Domini predicasse et extatasse seditionem et turbas in regno Hebreorum, hanc fusisse originem continui dissidiis et discordiarum inter reges Hebreos et prophetas, siue orta fusse apud se perstissimum Hebreorum populum geminus potestes perpetuo invicem pugnantes, unum regum, alterum Prophetarum. Ita increduli (5). Porro auctor omnium harum calumniarum, testa Cl. Bergier (6), addit, res eodem modo se habent in religione christianorum.*

Tota hæc obiectio nihil aliud est quam congeries falsitatem et calumniarum adversi sanctum Prophetam Samuelem et religionem christianam. Nam falsum est quod Samuel reges pro arbitrio sui crearet aut depositur. Saul enim non ex gratia hujus Prophetæ, sed sorte in regem electus est, ut supra, quæst. 9,

cute Amalec... non parcas ei... sed interfice à viro usque ad mulierem, et percuties atque laccentem, etc. Enī quanto justo zelo Samuel Prophetæ regem Amalecitarum, quem Saul vivum reservavit, interficeretur potuerit.

(1) Num 25, 10 et seqq., ubi Deus ipsi Phinees dat pro mercede perpetuum Sacrorundum, et quod divino zelo Zambrì et Cozbi pugione confundisset : *Dixitque Dominus ad Moysem : Phinees... avertit iram meam à filiis Israel, quia zelo meo commotis est contra eos... idcirco longe ad eum : Ecce do ei pacem faceris mihi et erit tibi, quia sum sacerdos ejus pacum Sacerdotum semperliberum, quia solitatis est pro Diō, et explicit scutus filiorum Israel.* Erit enim Zambrì Israelita, qui peccavisti cum Cozbi muliere Madianitide.

(2) 5 Reg. 18, 30.

(3) Comment. in 1 Reg. 15, 35.

(4) L. 6 Antiq. Judaic., cap. 9.

(5) Esprit du Judenthume, cap. 4, pag. 72 ; Bible expliquée, pag. 311 ; Morgan, t. 1, pag. 293.

(6) Traité historique et dogmatique de la vraie Religion, tom. II, c. 6, art. 1, § 17.

demonstravimus. Neque is a Samuele, sed a Deo (Samuele duntaxat sententiam divinam promulgante) depositus, regno privatus est, et quidam solum in actu primo (1) ut schola loqui solent. Præterea falsum est, quod Samuel ad excitandam contra Saulen seditionem predicator, seu ad populum dixerit, id enim nullo probabili argumento ab incredulis evincedetur. Falsum quoque, quod Samuel seditus aut alio inordinato affectu humano occulit in regem unxit, sed id fecit, postquam miserando Saulis lapsi vehementer indoluit, expresse jussu a Deo. Nam Reg. 15, 35, *tugab Samuel Saulen, quoniam Dominum penitebat, quod constituerit eum regem super Israel.* Dixitque Dominus ad Samuelem : *Usquequid tu lugis, Saul, cum ego projicerem eum, ne regnet super Israel. Implo corum tuum olo, et veni, ut mittam ad te Ioseph Bethlehemitum ; providi enim in filiis eius mihi regem (nempe Davidem).* Et eit Samuel : *Quomodo vadim? audi enim Saul, et interfici me.... Tali ergo Samuel coru atque, et uxori eum in medio fratrum eius.* Enī non motu proprio, sed jussi divino adactus Samuel Davidem in regem unxit, atque hoc

(1) Quoniam enim nonnulli putent, Saulen, quando ad eum Samuel, 1 Reg. 13, 25, dixit : *Pro eo ergo quod obiicit sermonem Domini obiicit a Domini, ne sis rex, a Deo accepit priorem esse regno, ut amplius non fuerit rex, sed Israël rex fuerit David.* ipsæque S. Chrysostomus (homil. de David cum Goliath) dicat *Saulen regem putari, Davidem vero esse : tamen melius cum Cornelio à Lap. censem, Saulen sit loc. duntaxat privati regno quasi in acto primo, non secundo, hoc est, potestate regis illum dejet, sed permit tamen ei illius usum et administrationem ad dies vita, ut potius denuntiari ei privationem regni, cuius prius nullus executio postea facienda erat in eis clade et morte. Nam Saulen manisse regnum usque ad mortem, patet primò, quia ipse usque regnum confirmò gubernavia, perinde ut fecerat ante. Secundò, quia populis eius posthac cum ut regnum suum habuit et coluit. Tertio, quia David semper professus est Saulen esse regem, se vero ad regnum actum gubernandum nisi non habeat, nisi post eis mortem. Nec illius volunt Chrysostomus, dicens Davidem regnum esse, scilicet a Deo designatum, ut Sauli abdicato morienti succederet, ac regnum ad posteros suo (i.e., Davidis) transmittaret, in iisque perpetuaretur. Denique ipse Samuel post hanc privationem, Sauli hominem regnum detulit, eumque ut regnum secutus est, 4 Reg. 15, 31. Alioquin enim Israel carcerat rege; nec enim David, ut dixi, recte ante mortem Saulis. Quod ergo ait Samuel Prophetæ : *Abiicit te, ne sis rex, sensum habet : Abiicit te, ne in regno perseveres.* Dixerit enim tibi regnum cum vila brevi afferre, illudique in Davidem transfere ; quare non id, sed Davidis posteri in regnum succedunt, eruntque reges continuo Israëlis. Si enim Saul Deus semper fidelis et obediens permanesset, regia dignitas et potestas manebat apud ejus posteros ; cum autem factus sit inobediens, translatum est regnum sensu paulo ante explicito ad Davidem et huius posteros, prout Samuel, 1 Reg. 13, 13 et 14, Sauli predixit his verbis : *Stulte egist, nec custodiisti mandata Domini Dei tu, quia precepit tibi. Quod si non fecisses, jam nunc preparasset Dominus regnum tuum super Israel in sempiternum.* Sed nequecumque regnum tam ultra constaret. Quæsicit Dominus sibi virum iusta cor suum ; et precepit ei Dominus, ut esset dux super populum suum, et quod non serviceris, que precepit Dominus. Pharsa hæc de re inventes apud Sanctum Commentarium, in hunc Scriptura locum.*

12. Queres XII : *Quomodo Deus preparare, id est, confirmare in aeternum poterit regnum Sauli, qui erat ex tribu Benjamin, iuxta illud 1 Reg. 13, 15 : « Quid si non fecisses (i. e., si mandata Dei non violasses), tamen preparasset Dominus regnum tuum super Israel in sempiternum ; » cum tamen jam multis ante seculis sceptrum Israel promissum fuerit tribui Iuda. Sic enim Patriarcha Jacob, Gen. 49, 10, de Iuda ratificatus est : « Non auferetur sceptrum de Iuda, et dux de seniore ejus. »* — Resp. : Sauli, ejusque posteris promissum fuit sceptrum Israëlis tantum sub conditione, seu ex hypothesi, quod Dei mandatis morem gesturus sit, ut potest ex illis ipsis verbis Samuels ad Saulen loc. cit. : *Stulte egist, nec custodiasti mandata Domini Dei tu, quia precepit tibi. Quod si non fecisses, jam nunc preparasset Dominus regnum tuum super Israel in sempiternum.* Tribui Iuda vero promissio absolute facta est, et diu ante fieri potuit ; cum diu ante, nempe ab eterno Deus præviderit, Saulen conditionem sibi posendam, non impleturum. Ita Sanctius cum aliis.

13. Queres XIII : *Quomodo explicari possint verba illa, 1 Reg. 15, 1 : « Filius unius anni erat Saul, cum et regare capisset ; duobus autem annis regnauit, et cum tempore utrumque falsum sit, et quod Saul minus duxit annis filius fuerit, quando regnare caput, et quod duxit tantum annis regnabit ?* — Resp. : Utrumque in sensu

SCRIPTURA SACRA CONTRA INCREDULOS PROPUGNATA.

356
sivit his verbis: *Quid est Scriptura? Nomen est verbum Dei?* an Deus ex alio fine ad hominem loquitur; quād ut hinc edocet? Plaus in diuinis libris nullum dictum contineri debet, quod Deus non sit dignus, et ad meam instructionem serviat. Jam vero quid inde dico, quod *Aod*, *Jud*. 5, 21 et 22, et pugnione sinistrā manū apprehensum, tam fortiter in ventre regis Egiōn infixus; ut per secreta naturae ubi stercor proruperint? *Talio dicta minime deberent extare in libro, quo dicitur, quod in eo Deus loquatur. Deus enim nec inuitat, nec sorride loquatur. Hicunque scriptor ille anonymous. Verum?*

Qui talia effutati, et S. Scripturam implis hujusmodi dicis laessunt; non attendunt, quid ea circumstantie, que in sacra litteris narrantur, et ipsi iniusti scripte videntur, conducant vel ad nostram institutionem, vel ad integratorem sermonis, vel ad simpliciter sinceritatem narrationis, ex qua veritas historice mirūt eluet, vel deinde ad alium finem à Deo sapientissimū intentum, quāvis nobis incognitum. Sic, quod in sacra litteris de Egiōn rege Moabitarum, aut de aliis quedam vita narrantur, non obstat maiestati S. Scripturae. Id enim fieri potuit, ut integra historie series sincera referatur, et ut simili pateat, etiam reges et principes hujus mundi humani miseris et fragilitatis, ac subitanis, minimeque pravis mortis casibus aquē ad plebēios subiectos esse. Similiter non oīto, nec sine causa in S. Scriptura narratur, quod Sāūl speluncam ingressus sit ad purgandum ventrū. Clarior enim inde fit Davidis in Saūlem singularis misericordia et clementia, qui ne in distinctum quidem etiam hostem, quod facere posuisset, irruerat oīcūsursus.

Porrō quām parū sol, dum radii suis cloacā perlustrat, maculat, aut omnipotentiā divina, dum in vilissimas creaturarum actiones physici influit, labem contrahit; tam parū sanctitas et maiestas Scriptura defectum patitur, dum ejusmodi res vilissimas narrat, praserit, quid em non quām sine sapiente consilio fit, ut paulo ante demonstravimus. Ac profecto, si Deo indignum non est naturam humānam ejusmodi necessitatibus obnoxiam creare, cur illō indignum, aut indecens sit, easdem narrare? Deus pūrissimus spiritus est, incapax omnis maculae aut sordis. Hinc sive crevit, sive physique influat in quācumque creaturarum actiones, sive has narret, cum id semper ex sapientissimo fine faciat, non quām sorde-

• also mich bei den Katholiken Raths zu erholen.
• Es sind doch keine maniföstischen Zweifel, ob schon sie mir von einiger Wichtigkeit zu sein scheinen.
• Eadem epistola ex germanico in latinum translata ita habet: *Domine mi! iudeo tibi appendicem ad Reflexiones SUPER QUEDAM RELIGIOSA PUNCTA mītore. — Dicas fortassis, quod haec appendicē libertissimum vehementē redolat. Verum asserterebit tibi affirmo me hāc lue immanem esse. Sunt solūna quādū dubia, quād nostris evangelicis praecōniis solēndā propōsi. Sed amīnum meum tranquillarē non potuerunt. Itē Catholico-rum hēc dñe responsa cōsiderare statui. Fatorē, hēc dubia non esse insolubilia; attamen non exigū momenti mīhi videntur.*

(1) Sic etiam apud Homerū in Odyssēa quādū et his simila de Argō cane narrantur, que legēantur cum fructu innocue voluptatis tenent.

358
357. CANTUS LITURGII FESTIVI. 358
refuter. Praeterea paupertatis hic exemplum habemus, quod Paulus totius orbis doctor Timotheo totius Asie primati nullas alias dicitias, quam penulam, credo jam atritam et obsoletam, et paucos libros, et membranulas commendaret. Insuper singulare religiosum exemplum ex supra citatis Pauli verbis elūct, quod addit: *Maxime autem membranulas, hoc est, interprēte Theodoreto, divinas Scripturas, quas in membranis tunc temporis describēbant. Quasi Paulus, eti penulam, libros, membranulas exegerit, facilē tamē ceterorum omnium jacturam pateretur, dummodo membranæ, seu Scripturae sanctæ, ad eum in columnas afferrentur. Hec pluraque aliæ emolumenta, tum ex citatis locis, tum ex aliis, que improbi homines tanquam inutilia condemnant, facilē colligentur. Nihil igitur in sacrâ historiâ otiosum aut inutile reperitur. Verum hæc de re etiam infra in libris Paralip. sermone redit.*

Corollarium II. Crassē et impia errārunt et errant, qui putant, res quidem majoris momenti in sacro codice contentas a scriptoribus sacris Deo inspirante et dictante fuisse litteris signatas; non item res omnes minutas, quas sacro codici inscrūtere; has enim, aut, eruditio et sp̄itū duxat, humāno addidisse. Profecto sic comp̄esse res in dubio, quid in sacro codice sit scriptum Deo inspirante et dictante, et quid non; quid ibi sit verbum Dei scriptum, et quid praecl̄is verbum hominis, nempe illius, qui primiū sacri codicis partem aliquam script̄; et proīc̄tū etiam incerti essent, quid in Bibiliū fidei divinā credi possit et debet, et quid non. Ceterum, ut jam in Corollario I observavimus) tam parū Deo indignum fit, res ejusmodi minūtas sacri scriptori scribendas dictare, quam parū Deo indignum fuit, res minutas et opinione nostrā vilissimas creare. Unde S. Hieronymus (1) contra eos qui putant, non provenire ab inspiratione Scripturae S. res minutas in sacro codice scriptas, etiam tamen scriptoribus agiographis inspiraverit res majoris momenti ibidem scribendas, ait: *Quod si non putant esse parva, quorum (scriptorum) a Deo inspiratorum) et magna sunt, alterum mīhi conditorem, iuxta Valentīnum, Marcionem et Apellem, formiag, vermisum, culicum, locustarū; alterum celi, terra, mari, et Angelorum debet introducere.*

Corollarium III. Verisimiliter, et in lectione aut meditatione sacrarum Scripturarum semper prae oculis habendum est illud S. Pauli 2 ad Timotheum, 16, 17, eīstatum: *Omnis Scriptura divinitus inspirata, utilis est ad docendū, ad arguendū, ad corripendū, ad erudiendū in justitū, ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus.* Igitur juxta testimonium Pauli nulli pars Scriptura, quantumvis parva et exigua, oīllos vel inutiles est. Nam omnis Scriptura, h. e. quilibet pars Scriptura utilis est. Idipsum etiam Patres tam graci, quam latini de utilitate S. Scriptura loquentes, unanimiter docent. Audiamus quādū ex

(1) In proposito super Epist. ad Philemonem, ad Paulum et Eustochiam. Vide tom. 6. Operum D. Hieronymi, edit. Roman. 1517.

5, v. 6.
(6) Commentar. in II. Reg., annot. 2 propositi, sect. 4, num. 5 et seqq.

(1) Homil. 15 in Genes.

(2) Homil. 25 in Genes.

(3) Homil. 9 in Hexamer.

(4) Homil. 40 in Hexamer.

(5) L. 2, Commentar. in Epistol. ad Ephes. cap.

Quid interrogas me, cùm Dominus recesserit à te, et transierit ad ænulum tuum? facit enim tibi Dominus sicut locutus est in manu mea, et sciendū regnum tuum de manu tua, et dabit illud proximo tuo David. Ac postūmū, quia in libro Ecclesiastici, cap. 46, v. 23, postquam alia laudabili Samuelis facta sunt enarrata, additur: Et post hoc dormivit (Samuel) et notum fecit regi, et ostendit illi finem vite sue, et exalatā vocem suam de terra in prophetā delere impietatem gentis, quibus verbis significatur, eundem ille Samuel, qui dormierat, seu mortuus fuerat, regi Sauli indicasse, que ventura illi erant, et prophetasse; ergo verus Samuel Saül apparuit.

ARGUMENTA ADVERSARIORUM.

20. Opponunt I. Demon illusor in formâ Samuelis assumptâ ita locutus et mentitus est. — Resp.: non demonem, sed ipsa Scriptura Samuelem, apparuuisse dicit; ut patet praecepit ex cit. loc. Ecclesiastici.

Oppon. II. Scriptura sepè de specie rerum hanc seculi loquitur, atque de ipsis relbus; verbi gratiâ, serpentes magorum Ægypti, quantumvis fictitious, nihilominus serpentes vocat. Ergo et illud phantasmatum potuit Samuelum vocare. — Resp.: Inprimis nequitum certum est, illos magorum Ægyptiacorum serpentes fuisse fictitious. Nam iuxta Theodoretum, Augustinum et doctorum Angelicorum, ii fore veri serpentes, ut jam alibi (1) observavimus. Dein transmisso etiam, quod dicti serpentes fuerint duntaxat fictitious, inde nequitum sequitur, quod etiam Samuel Saül apparet non fuerit ipse Samuel, sed tantum ejusdem simulacrum. Sunt enim speciales rationes dicendi, quâd tunc apparuerit ipse Samuel, quia, ut numero precedente vidimus, Scriptura constanter et ubiqui de eo qui apparuit, loquitur tanquam per se Samuelum, et non de hujus simulacro; immo, in libro Ecclesiastici loc. cit. Samuel ex eo laudatur, quod etiam post mortem (quandò nimirum) Saüli proprietas prophetarum, et exalatā vocem suam de terra; atqui haec laus a Scripturâ utique ipsi Samueli, et non ejusdem simulacro tribuitur. Præterea omnia, quia Samuel apparet Saül predixit, planè evenierunt. At demon non praescit futura, si non sint effectus necessarii; ergo non demon Samuel formam mentitus, sed ipse Samuel tunc prophetavit. Ad haec, si demon apparetisset, nomen divinum, sanctum et terribilem, Jehovah, cuius sola pronuntiatione torqueretur, non usurpasset toties (2) in illo colloquio.

(1) P. 4 S. Scriptura contra incredulos propugnat, sect. 2, c. 2, quest. 18.

(2) 1 Reg. 28, 16, 17, 18 et 19. Neque dicas: Quamvis in textu hebreo citatis locis nomen divinum Jehovah ponatur, demonem tamen sub specie Samuelis apparet non hoc, sed nomen Adonai pronuntiasset. Ternè siue Judei, quoties nomen Jehovah in hebreo iuxta occurrerit, nunquam illud pronuntiant, sed pro filio Adonai, quod unum ē Dei nominis est et Domini meo pluralis numeri (sicut Adoni, Domini meum singulari numero) significat, legunt. Hoc enim insuper habito vis nostri argumenti manet, cum demon non solum à nomine Jehovah, sed etiam à nomine Adonai mirum quantum abhorreat, Deumque nequaquam nomine Domini sui honore velit. Ceterum eruditissimis illud adhuc obseruo, quod judei, dum loco nominis Jehovah nomen Adonai pronuntiant, illud superstitione, sive religione quidam faciant. Hic tamen nos veteribus Antiquis in eum non erat, cum nulla lege Dei nomen Jehovah proferre vertim. Vnde Calmet Dictionary. Biblic. verbo: Adonai.

(1) Comment. in 1 Reg. 28, 19. Et in suo Dictionario Biblic. verbo: Cras.
(2) Ad annum M. 3949.
(3) Comment. in 1 Reg. 28, 19.

Urgent: Saül non poterat dici cum Samuel futurus. Samuel enim justus in limbo PP. fuit: Saül autem reprobus abiit in gehennam; ergo falsa fuisse illa predicitio: *Cras autem tu et filii tui mecum eritis*, si ponatur, haec verba dixisse ipsum Samuelem. — Resp.: Quando Samuel dixit, Saülem cras cum ipso futurum, locutus est solus de futurâ illius morte, ita ut sensus sit: *Cras tu et filii tui morienti, ac mecum eritis in loco statuque mortuorum.* Atque haec predicitio verissima erat, paulo ante expicavimus. Itaque Saül et filii eius cit. loc. dicuntur cum Samuele futuri, nempe in alterâ vita sub terrâ, vel in inferno, proportionate ad cuiusvis merita; vel in inferno damnatorum, vel in limbo justorum, qui etiam in Scripturâ infernos dicuntur. Nam, ut S. Augustinus (1) ait, verba illa Samuels ad Saülem dicuntis: *Meum eris, non ad aquilatorem felicitatis, sed ad parem conditionem mortis referuntur, quod uterque homo fuerit, et uterque mori poterit, jamque mortuus vivo præsumuntur.*

Oppon. IV. Verus Samuel non permisisset se adorari; sed qui apparuit, permisit se adorari à Saüle, juxta illud 1 Reg. 28, 14: *Et intellexit Saül, quod Samuel esset, et inclinavit se super faciem suam in terrâ, et adoravit;* neque legitur, quod is, qui apparuit, contra hanc adorationem furerit protestatus; ergo non fuit verus Samuel. — Resp.: Hanc adorationem permisit et permittere merito potuit Samuel, quia ea non nisi ceremonia, signumque specialis reverentiae erat, ac probè sciebat, se coli ut Samuelem, et ut Prophetam, non ut Deum. Mos enim erat apud Hebreos, similes adorationes reverentiae tantum causâ usurpare erga quasi singulare observantia dignas, ut probè Abigail ante Davidem (2), David ante Saülem (3), et plura id genus; quorum ultimata ratio est, quia adoratio in genere est nihil aliud, quā honor externo corporis gesti exhibitus, ac proin sicut honor indifferens est ad honorem datum Deo et hominibus, ita et adoratio alia est Deo, alia hominibus in dignitate constituta exhibita, quamvis ultraque extero corporis gesti fieri possit, et fiat.

Urgent. Nullatenus verisimilis est, quod Deus, qui nullatenus Saül responderet per somnia, per sacerdotes, per prophetas, juxta illud 1 Reg. 28, 6: *Consulitque Domum, et non respondit ei, neque per somnia, neque per sacerdotes, neque per prophetas,* ei denique responderet per Samuelem, et quidem tunc, quando rex impius ad demonem configuit. Resp.: Deus in non impietatis respondit in irâ suâ, et instantem illi ejusque filii supremam diem praeditum.

Oppon. V. Verus Samuel non poterat ad Saülem dicere, ibid. 15: *Quare inquietasti me, ut suscitarer?*

(1) L. 2 ad Simplicianum, quest. 3.

(2) 1 Reg. 25, 25, ubi ita legitur: *Cum autem visisset Abigail David, festinavit, et descendit de asino, et procedit coram David super faciem suam, et adoravit super terram.*

(3) 1 Reg. 24, 9, ubi de Davide dicitur: *Et egredens se sparsus clamavit post tergum Saül, dicens: Domine mi rex. Et respexit Saül post se; et inclinans se David pronus in terram, adoravit.*

Vide also 1 Reg. 25, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1097, 1098, 1099, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1197, 1198, 1199, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1297, 1298, 1299, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1398, 1399, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1509, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1515, 1516, 1517, 1518, 1519, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1527, 1528, 1529, 1529, 1530, 1531, 1532, 1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1539, 1540, 1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549, 1549, 1550, 1551, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1559, 1560, 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1569, 1570, 1571, 1572, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1579, 1579, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1589, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1598, 1599, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638,